

กฎหมายกำหนดให้สิทธิอะไรบ้างแก่ประชาชน ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ

๑. สิทธิ ใ้รู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ
๒. สิทธิ คัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
กรณีมีส่วนได้เสีย
๓. สิทธิ ร้องเรียนหน่วยงานของรัฐ
๔. สิทธิ อุทธรณ์คำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
ของทางราชการ
๕. สิทธิ ได้รับการคุ้มครองข้อมูลข่าวสาร
ส่วนบุคคล

ประชาชนจะร้องเรียนหน่วยงานของรัฐได้อย่างไร และร้องเรียนกับใคร

ประชาชนมีสิทธิยื่นคำร้องเรียนต่อคณะกรรมการ
ข้อมูลข่าวสารของราชการ (กขร.) กระบวนการขั้นตอน
การร้องเรียน

๑. ประชาชนพบว่า มีกรณีที่หน่วยงานของรัฐ
ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ
๒. ยื่นคำร้องเรียนต่อ กขร.
๓. กขร. มอบหมายให้คณะกรรมการพิจารณา
และให้ความเห็นเรื่องร้องเรียน และสขร. ตรวจสอบ
ข้อเท็จจริง และให้คำแนะนำหน่วยงานปฏิบัติให้
ถูกต้องตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารฯ

๔. หน่วยงานพิจารณาดำเนินการ และแจ้งผลการ
พิจารณาให้ผู้ร้องเรียนทราบพร้อมรายงาน กขร. ทราบ
๕. กรณีถ้าผู้ร้องเรียน? พอใจ? เป็นอันยุติเรื่อง
๖. กรณีถ้าผู้ร้องเรียน? ไม่พอใจ? ขอให้
คณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยต่อไป และกขร.
พิจารณาวินิจฉัย และแจ้งให้หน่วยปฏิบัติตาม
คำวินิจฉัย
๗. กขร. ติดตามผลว่ามีกรปฏิบัติตามคำวินิจฉัย
แล้วหรือไม่ หากไม่ปฏิบัติจะเข้ามาตรการเร่งรัดและ
รายงานผู้บังคับบัญชาต้นสังกัดดำเนินการพิจารณา
เพื่อบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายต่อไป

หมายเหตุ :

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (กขร.)
สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (สขร.)

คู่มือการจัดการองค์ความรู้
เรื่อง “สิทธิใ้รู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน
ตามพ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐”

ประชาชนทุกคนมีสิทธิใ้รู้ข้อมูลข่าวสารของ
ทางราชการตามพ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ
พ.ศ. ๒๕๔๐

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

โดย กองยุทธศาสตร์และงบประมาณ
องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

“รัฐรู้อะไร ประชาชนต้องรู้อะไร”
เพื่อความโปร่งใส สร้างความมั่นใจ ราชการไทย
พร้อมให้ข้อมูล

เจตนารมณ์ของการมี **พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐** เนื่องจากในระบอบประชาธิปไตย การให้ประชาชนมีโอกาสกว้างขวางในการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้ประชาชนจะสามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้โดยถูกต้องกับความเป็นจริง อันเป็นการส่งเสริมให้มีความเป็นรัฐบาลโดยประชาชนมากยิ่งขึ้น สมควรกำหนดให้ประชาชนมีสิทธิได้รับข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยมีข้อยกเว้นอันไม่ต้องเปิดเผยที่แจ่มชัดและจำกัดเฉพาะข้อมูลข่าวสารที่หากเปิดเผยแล้วจะเกิดความเสียหายต่อประเทศชาติหรือต่อประโยชน์ที่สำคัญของเอกชน ทั้งนี้เพื่อพัฒนาระบอบประชาธิปไตยให้มั่นคงและจะยังผลให้ประชาชนมีโอกาสรู้ถึงสิทธิหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่ เพื่อที่จะปกป้องรักษาประโยชน์ของตนได้อีกประการหนึ่งด้วย ประกอบกับสมควรคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารของราชการไปพร้อมกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สิทธิของประชาชน ตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

๑. สิทธิในการตรวจดูข้อมูลข่าวสาร
๒. สิทธิที่จะยื่นคำขอข้อมูลข่าวสาร
๓. สิทธิในการขอตรวจดูหรือสำเนาข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตน
๔. สิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองมิให้มีการนำข่าวสารส่วนบุคคลไปใช้อย่างไม่เหมาะสม
๕. สิทธิในการร้องเรียนหน่วยงานของรัฐ
๖. สิทธิในการอุทธรณ์คำสั่งต่าง ๆ ของหน่วยงานของรัฐ

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มีขึ้นเพื่อจุดประสงค์ใด ?

กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการมีขึ้นเพื่อให้ประชาชนมีโอกาสอย่างกว้างขวางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐ เพื่อให้ประชาชนจะได้สามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้ถูกต้องตรงกับความเป็นจริงเป็นการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยให้มั่นคงประชาชนมีโอกาสรู้ถึงสิทธิ และหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่ ส่งเสริมให้การบริหารงานของรัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และโปร่งใสมุ่งต่อประโยชน์สุขของประชาชนมากยิ่งขึ้น

ประชาชนทุกคนมีสิทธิตรวจดูข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานของรัฐหรือไม่ ?

กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้ให้สิทธิแก่ประชาชนในการตรวจดูข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐ

ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ ประชาชนทุกคนไม่ว่าจะมีส่วนได้เสียหรือไม่สามารถที่จะใช้สิทธิเข้าตรวจดูข้อมูลข่าวสารที่กฎหมายกำหนดไว้นี้ได้

ข้อมูลข่าวสารของราชการหมายความว่าอย่างไร ?

ข้อมูลข่าวสารของราชการ หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารนั้นต้องอยู่ในความครอบครอง หรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ ทั้งนี้ โดยไม่ต้องคำนึงถึงว่าเนื้อหาสาระของข้อมูลข่าวสารเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไรอาจจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินการของรัฐหรือเกี่ยวข้องกับบุคคลหรือเอกชนใด ๆ ก็ได้

ข้อมูลข่าวสารประวัติศาสตร์คืออะไร ?

ข้อมูลข่าวสารประวัติศาสตร์ คือ ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีอายุครบกำหนด ๒๐ ปี สำหรับข้อมูลข่าวสารทั่วไป หรือ ๓๕ ปี สำหรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสถาบันกษัตริย์